GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unū anū 12 fior., pe șése lunī 6 fior., pe trei lunī 3 fior.
România și străinătate:
Pe anū 40 fr., pe șése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 francī.

ANULŪ XLIX.

SĚ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențī.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorī nefrancate nu se primescū. — Manuscripte nu se retrămitū.

Nr. 257. Sâmbătă, 15 (27) Noemvre. 1886.

Brașovū, 14 Novembre 1886.

Se va încheia convenția comercială cu România și când? Acésta este întrebarea ce preocupă din nou spiritele tuturorū nu numai dincóce, ci și dincolo de Carpațī.

Ministrulū de esterne Kalnoky a avutū dreptate, când a susținutū, că poporațiunea din ambele state doresce sě se pună capětū câtū mai curêndū rěsboiului vamalū atâtū de păgubitorū și pentru unii și pentru alții.

E vorba numai, că în ce modū și sub ce condițiunī sě se facă pacea și aicī ni se pare că suntū încă multe și marī piedicī de delăturatū, ca sě se pótă ajunge la unū resultatū satisfăcětorū.

Comunicatulū din urmă alū foilorū oficióse din Pesta și din Viena nu ne dă marī speranțe de unū asemenea resultatū. Se ḍice într'însulū că s'au ținutū în Peșta conferențe asupra tarifului autonomū austro ungarū și românū, în fine se adauge, că guvernele au convenitū între sine ca sě stăruiéscă pentru încheierea unui tractatū definitivū, dér „décă acésta nu ar fi cu putință, sě se stabiléscă unū *provisoriu.*"

Incă afacerea reînoirei convenției n'a eșitū din stadiulū de pregătire și se și vorbesce de unū provisoriu. Care sě fiă causa?

Ḍiarele unguresci ni-o indică accentuândū că Austriacii vorū înclina în rêndulū acesta mai multū ca Ungurii de a face concesiunī României și că în privința acésta esistă încă mare deosebire de vederī între ambele guverne, deórece cei din Peșta nu vorū sě subordoneze interesele speciale unguresci intereselorū generale ale monarhiei, fără ca sě li se garanteze mai înainte anumite avantage.

Opiniunea, ce domnesce în România despre afacerea inoirei convenției și despre atitudinea României în față neînțelegerile economice dintre Austria și Ungaria, se oglindéză într'unū articulū alū „Românului" de Joi, din care estragemū următórele;

„Din totū ce s'a petrecutū pănă astăḍī privitorū la noua convențiune comercială de încheiatū între Austro-Ungaria și România; din destăinuirile hartielorū diplomatice publicate de ministeriulū afacerilorū străine din România; din discuțiunile ce s'au urmatū în ambele parlamente din Viena și din Pesta; din discursurile ce s'au pronunțatū de bărbații politicī în Austria și chiar în Ungaria: reiese lămuritū și fără nicī o îndoélă următorulū adevěrū:"

„Décă pănă astăḍī convențiunea comercială austro-ungaro-română nu s'a putută încheia, vina nu este nicī a representanțilorū Austriei, nicī a representanțilorū României; interesele economice ale ambelorū țěrī se puteau învoi fără a se păgubi unele pe altele."

„Causa nereușitei au fostū lunele trecute și póte că vorū fi și în Decemvre represintanții Ungariei; interesele economice ale Ungariei, animate de patima de a înghite interesele economice ale României, au făcutū și póte că vorū face ca în Decemvre învoirea sě nu se pótă face.

„Ungaria nu póte înțelege și prin urmare nu póte admite faptulū că România voesce sě ia měsurī ca sě nu mai fiă în viitorū jucată, mai multū încă, chiar atinsă în demnitatea sa națională. Representanții intereselorū ungare voiescū ca esportulū și importulū României despre apusū sě fiă supuse capricielorū vămilorū unguresci și sě aștepte, în viitorū ca și pe trecutū, buna plăcare a miniștrilorū dela Pesta, pentru ca sě pótă sě-și reia mersulū lorū normalū, fără a cuteḍa măcarū sě crîșnéscă în privința pagubelorū ce i s'au adusū și ce i s'ar aduce în viitorū."

„Că acestū lucrau nu se póte, România, țéra și guvernulū, au arătatū imperiului în modū lămuritū la primele negociațiunī. Că acestū lucru nu se va mai puté de aci înainte, sub nicī o condițiune și fiă chiar câtū de marī sacrificiele ce România și-ar impune — țéra și guvernulū o vorū arěta din nou în modū neîndoiosū. Nu se va găsi — o credemū și o afirmămū ca Românī; — nu se va găsi unū singurū ministru alū M. S. Regelui Carolū care sě consimtă a'șī pune din nou iscălitura sub unū actū care, de s'ar satisface pretențiunile ungare, nu arū fi decâtū îngenunchiarea póte pentru totdéuna a isvórelorū lorū de viéță națională."

„Recunóscemū cu mulțămire silințele ce comitele Kalnoky împreună cu toțī membrii cabinetului austriacū și-au datū, înainte și după încetarea primelorū negociațiunī, pentru a convinge pe representanții Ungariei de imposibilitățile cerințelorū lorū."

„Ni se va recunósce de asemenea însě că ducerile de pe véră la Viena, — lucru afară din testulū stipulațiunilorū convenite — precum și concesiunile ce s'au făcutū, în limitele posibilului și demnităței române, de către representanții noștri în Bucurescī, la primele negociațiunī, suntū totū atâtea probe carī arétă lămuritū vecinilorū intențiunile oneste de carī România este și va fi animată."

„Se póte ca dualismulū austro-uogarū sě fiă șubredū peste měsură; sě póte ca sfășierile între cei dela Viena și cei dela Pesta sě fiă durerόse și din ce în ce mai îngrijitóre pentru edificiulū „dualisticū." — e dreptū însě că reparațiunea edificiului sě nu se facă cu materialū românū, nicī poftele Ungurilorū sě fiă mulțămite cu jertfirea intereselorū nóstre."

„Dualismulū austro ungarū nu ne privesce întru nimicū. Ne permitemū a reaminti acésta celorū dela Viena."

A șésea suplică către Maiestatea Sa a foștilorū grănițerī din alū 2-lea regimentū românescū de graniță.

(Urmare).

In diploma de militarisare a Maiestăței Sale de fericită memoriă Impěrătésa Maria Teresia din 12 Novembre 1766 și cu deosebire în introducere se întăresce adevěrulū afirmărei nóstre referitóre la acésta, deórece în acea diplomă starea liberă a poporațiunei acesteia nu numai că nu se alteréză de locū, ci din contră se recunósce.

Comunele militarisate cu acéstă ocasiune St. Ioana și Nușfalěu, carī pănă atuncī se țineau de fundulū regescū, aveau asemenea drepturile lorū regalī proprie și adecă în puterea legilorū ce esistau p'atuncī în fundulū regescū și anumitū în sensulū dreptului statutarū săsescū.

Celelalte comune militarisate la începutulū anului 1766 din cerculū Monorului, precum și comunele din cerculū Borgoului militarisate mai târḍiu, pănă la anulū 1783 fură rădicate cu ocasiunea militarisărei în statū liberū prin diploma de militarisare citată mai susū împreună cu locuitorii lorū și prin acésta li s'au datū drepturile regalī asemenea celorlalte comunitățī, carī au fostū libere mai înainte. In diploma de militarisare se ḍice espresū: „für freie Leuthe angesehen, alles was eines jeglichen Individui Eigenthum ist, sammt allen Nutzen und Genuss, von denen davon ehevor abzuführen gewesten Zehenden von Erben zu Erben frey gelassen, die Eigenthümer dabei nach denen Landes gesetzen und Militär-Artikuli geschützet werden, und dahero allenthalben gesammte denen freuen Leuthen angedeyene Prärogatiwen und Immunitäten zu geniessen.« — „Se privescū ca ómenī liberī, totū ce e proprietatea fiăcărui individū împreună cu folosulū și folosința, se eliberă din ereḍī în ereḍī; de ḍecimele ce erau a se presta mai înainte, proprietarii acelora se vorū scuti după legile țěrei și după articulii militarī, și pentru aceea au sě se bucure de prerogetivele și immunitățile de carī se bucură ómenii liberī" — In aceeași diplomă se ḍice mai încolo: »National-Granitz-Miliz ermeldete Walahen des Rodnaer-Districts und andere Ortschaften welche keine freye Lauthe gewesen seiend« etc (Valachii districtului Rodnei memorațī ca miliță grănițară *națională* și a altorū locurī, carī n'au fostū ómenī liberī etc.)

Din cele espuse se vede și nu se mai póte trage la nicī o îndoială, cumcă în timpulū sustărei institutului de graniță drepturile regalī și în speciă dreptulū de cârcîmăritū au formatū o proprietate esclusivă a poporațiunei foștilorū grănițerī și respective a fostelorū comune grănițěrescī.

Fiindū că după înființarea graniței militare spre acoperirea speselorū necesarī pentru scopurile administrative interne nu s'a făcutū nicī o contribuire, nicī din partea visteriei statului, respective a tesaurului militarū, veniturile acestorū dreptūrī regalī și în specie ale dreptului de cârcîmăritū încă cu ocasiunea înființărei graniței militare s'au concentratū într'unū fondū sub numirea de „fondulū de provente", cum se vede acésta din art. 78 alū diplomei pentru înființarea graniței precum și din relația fostului c. r. consiliu de rěsboiu aulicū din 19 Iulie 1779.

In timpulū sustărei graniței militare veniturile acestui fondū s'au întrebuințatū parte pentru scopurī administrative, mai alesū însě pentru scopurī scolastice, și din aceste venituri s'au împărtășitū numai foștii grănițerī.

După desființarea graniței Maiestatea Vóstră cesară și regéscă apostolică prin prea înaltulū autografū din 27 Augustū 1861 V'ațī înduratū prea grațiosū a recunósce locuitorilorū din Valea Someșului dreptulū de proprietate la venitele fondului de provente, precum și la părțile de fondū ce erau ale comunelorū foste grănițěrescī; de asemenea s'au transpusū venitele fondului de provente din cerculū Borgoului și alū Monorului prin pactulū din 12 Martie 1872 în proprietatea fondului scolasticū, înființatū prin foștii grănițerī.

Acestū fondū în timpulū sustărei graniței militare s'a administratū totdéuna numai prin grănițerī și respective prin comisiunea economică alésă de comunele grănițěrescī pe basa articlului 75 alū diplomei despre înființarea graniței.

După desființarea graniței acesta, ca și fondulū de monturū s'a administratū prin o comisiune alésă de poporațiunea foștilorū grănițerī, carī a fostū recunoscută din partea autorităților mai înalte, cum se vede acésta din ordinațiunea fostei prefecturī din Bistrița cu data 23 Iuliu 1860 Nro. 3439 aclusă prea umilitū sub /5 cum și din propunerea Excelenției Sale ministrului de Plener cu data 17 Aprile 1861 Nro. 73,120/959 de sub /6.

Prin unū astfelū de comitetū centralū, care se alege și întregesce prin poporațiunea foștilorū grănițerī și respective prin cele 44 comune foste grănițěrescī — fără ca alțī negrănițerī sě fi eserceatū celū mai micū amestecū în administrare — se administréză și de presentū aceste fondurī.

Așaderă foștii grănițerī ca proprietarī ai acestorū fondurī le-au administratū din vechime singurū și esclusivū.

In anii 1861 și 1862 foștii grănițerī au destinatū cea mai mare parte, și anume trei din patru părțī a venitelorū fondului de provente pentru scopurī curatū scolastice, deórece au decisū nu numai a susținé și mai departe scólele plătite pănă atuncī din elū și anume: scóla normală din Năsěudū, scólele triviale din Borgo-Prundū, Monorū, Telciu, Zagra și Sân-Georgiu, cum și scóla de fetițe din Năsěudū, ci a înființa în opidulū Năsěudū și unū gimnasiu și unū convictū.

După mai multe complectărī a acestorū concluse ordonate de autoritățile mai înalte și anume: în urma ordinațiunilorū fostului guvernū regescū transilvanū din 15 Maiu 1864 Nro. 15694, apoi din 28 Iuliu 1865 Nro. 20135, mai departe din 21 Septemvre 1865 Nro. 23648, în fine din 12 Octomvre 1865 Nro. 19525 au compusū foștii grănițerī din fostulū alū II-lea regimentū românū de graniță Nro. 17 și respective din cele 44 comune grănițěrescī ce se țină de acestū regimentū ca singurii și esclusivii proprietarī prin deputații și plenipotențiații proprii aleșī și esmișī spre acestū scopū—actulū fundaționalū din 18 Augustū 1865 alăturatū cu profundă reverință sub /7.

Acestū actū fundaționalū V'ațī înduratū Maiestatea

Vóstră prin prea înalta decisiune cu data Viena, 23 Martie 1871 a-lŭ sancționa prea grațiosŭ în totŭ cuprinsulŭ sĕu.

Nu este déră nicĭ o îndoială, cumcă numai foștii grănițerĭ esclusivŭ au înființatŭ fondulŭ scolasticŭ năsĕudénŭ și cumcă și Maiestatea Vóstră cesară și regéscă apostolică V'ațĭ înduratŭ a aproba acéstă fundațiune în înțelesulŭ, în care s'a făcutŭ.

Nu se póte nega, că la venite s'au mai adausŭ încă trei din patru părțĭ din regalele cercului Borgo și Monorŭ, asemenea pe basa dechiarațiunei date de foștii grănițerĭ din acele cercurĭ.

In înțelesulŭ punct lui 1 din acestŭ actŭ fundaționalŭ sancționatŭ de Majestatea Vóstră cesară și regéscă apostolică *formézá fondurile scolastice năsĕudene o proprietate nedivisibilă a fostelorŭ comune grănițĕrescĭ, adecă a foștilorŭ grănițerĭ și fiăcare din aceste comune, respective comuniunĭ grănițĕrescĭ are partea sa ideală la acele.*

Pe basa acestorŭ principii a actului fundaționalŭ aveau să se compună acum nouĕ statute asupra administrărei acestorŭ averĭ.

Spre a corespunde și acestei cerințe a actului fundaționalŭ a compusŭ comitetulŭ administratorŭ de fondurile scolare statutulŭ de administrare aclusŭ prea umilitŭ sub /8 și l'a așternutŭ spre înaltă aprobare.

Inaltulŭ ministeriu r. u. de culte cu ordinulŭ sĕu din 2 Iuliu 1881 nr. 17389 aclusŭ sub /9 a dispusŭ a se face unele intregirĭ și comitetulŭ administratorŭ în esecutarea aceluia pe basa principielorŭ din actulŭ fundaționalŭ a compusŭ de nou statute de administrare mai completate, carĭ dealtmintrelea corespundŭ deplinŭ dispozițiunilorŭ mai susŭ lăudatului ordinŭ ministerialŭ și carĭ s'au așternutŭ spre aprobare mai înaltă și suntŭ acluse acĭ sub /10 în traducere germană.

Totuși Escelența Sa domnulŭ ministru r. u. de culte prin înaltulŭ ordinŭ din 10 Augustŭ 1886 nr. 31,507, care se aclude cu cea mai mare supunere sub /11, s'a esprimatŭ, cum că statutele cu acele principii, carĭ suntŭ cuprinse în actulŭ fundaționalŭ, nu voiesce a le așterne spre prea înalta aprobare.

In acelŭ înaltŭ ordinŭ nu voiesce a recunósce principiele din actulŭ fundaționalŭ sancționatŭ de Maiestatea Vóstră ces. reg. apost., principii ce se ignoréză formalŭ.

Acestŭ înaltŭ ordinŭ esprimă intențiunea, că fondurile scolastice năsĕudene nu mai formézá proprietatea fostelorŭ comune, acum comuniunĭ grănițărescĭ, în sensulŭ punctului 1 din actulŭ fundaționalŭ, ca acele sĕ nu se mai administreze prin adevĕrații proprietari, adecă prin foștii grănițerĭ, ca din stipendii și alte venite ale fondurilorŭ sĕ nu se împărtășéscă numai descendenții foștilorŭ granițerĭ, ca prin urmare sĕ se administreze mai departe prin comunele politice, ca Inaltulŭ regimŭ prin unŭ numĕrŭ nerestrînsŭ de membri numițĭ în comitetulŭ administratorŭ precum și prin numirea directorului administratorŭ, apoi prin aprobarea alegerei de președinte alŭ comitetului, precum și prin introducerea în comitetulŭ administratorŭ a unorŭ astfelŭ de membri, carĭ vorŭ fi desemnațĭ spre acésta prin comitetulŭ comitatensŭ, nu numai sĕ înfluințeze, ci sĕ dirigeze administrarea, cumcă la stipendiă și alte beneficii ale fondului în înțelesulŭ Inaltului ordinŭ citatŭ mai susŭ sĕ aibă parte afară de descendenții foștilorŭ granițerĭ încă nu numai fiii familiilorŭ, carĭ s'au aflatŭ de mai nainte în comunele foste grănițerescĭ, carĭ n'au fostŭ granițerĭ, ci tóte familiile emigrate dela desființarea graniței din Galiția, Bucovina, Rusia, România, Maramureșiu, etc. și așeḍate în comunele foste grănițerescĭ și în acestŭ înțelesŭ sĕ se compună acum și statutele de administrare.

Preste totŭ determinațiunile Inaltului ordinŭ ministerialŭ Nr. 31.567 stau în contraḍicere diametrală cu principiile din actulŭ fundaționalŭ sancționatŭ de Maiestatea Vóstră ces. reg. apost.; asemenea stau în contraḍicere acele și cu determinațiunile preaînaltului autografŭ alŭ Maiestății Vóstre ces. reg. apost. ddto 27 Augustŭ 1861 în care Maiestatea Vóstră V'ațĭ înduratŭ a recunósce dreptulŭ eschisivŭ de proprietate la averea fondurilorŭ. (Va urma)

Din dieta croată.

La 21 Noemvre n. c. s'a deschisŭ dieta croată. Deja în prima ședință s'a întêmplatŭ o scenă: Antonŭ Starcevicĭ a adresatŭ guvernului următórea interpelare:

»Cu ocasiunea călĕtoriei Alteței Sale c. r. arhiducele Albrecht în Bosnia și Herțegovina s'au luatŭ mĕsurĭ, ca nicĭ unŭ sufletŭ din poporŭ sĕ nu se pótă apropia de arhiducele, fără ca mai din nainte sĕ i-se fi fostŭ censuratŭ petiția de cătră óre-care cercurĭ. Se vorbesce de toțĭ, că se apropiă unŭ rĕsboiu. Monarhia austro-ungară a ocupatŭ Bosnia și Herțegovina în basa tractatului dela Berlinŭ. Insĕ monarhia n'a încheiatŭ unŭ arangiamentŭ mai de aprópe cu Turcia în privința ocupațiunei. Austro-Maghiaria se bucură în acele țerĭ de tóte drepturile ce se cuvinŭ unuĭ statŭ suveranŭ; ea exercită tóte puterile suverane, ce se cuvinŭ Sultanului. Acésta e contra spiritului și literei dreptului internaționalŭ, precum și contra tractatului din Berlinŭ. Acesta dispune, ca monarchia sĕ se pue în înțelegere cu Sultanulŭ în privința ocupațiunei. Acésta nu s'a făcutŭ și de aceea s'au găsitŭ ómenĭ, carĭ s'au opusŭ ocupațiunei cu arma în mână. Monarhia austro-maghiară a intratŭ în Bosnia și Herțegovina contra tractatului din Berlinŭ; prin represintantulŭ ei diplomaticŭ ea a asistatŭ la alegerea prințului Bulgariei, făcută contra dispozițiunilorŭ tractatului din Berlinŭ în Sobranie, în care era represintată și Rumelia orientală și astfelŭ a aprobatŭ órecum acelŭ actŭ.

Din acéstă procedere s'ar puté trage consecințe semnificative și unŭ rĕsboiu eventualŭ ar puté lua o întindere mai mare, de cum credŭ unii. Anume s'ar puté cere dintr'o parte óre-care evacuarea Bosniei și Herțegovinei. Nu potŭ afirma, că Muntenegrulŭ va respinge pe neplăcutulŭ vecinŭ dela pragulŭ sĕu, după ce va fi pierdutŭ răbdarea și speranța în mărinimia străină. Nu potŭ afirma décă *Muntenegrulŭ va provoca monarhia se evacueze țĕrile ocupate séu nu;* décă nu-i va face complimente, dândŭ monarhia afară. *Poporația indigenă de acolo în desperarea ei va pune mâna pe arme și de capulŭ ei séu cu ajutorulŭ altora va căuta ca, din țeră sĕ fiă goniți ómenii, pe carĭ populația de acolo 'i consideră ca pe asupritorii ei.* In Austro-Maghiaria câțiva ómenĭ lucréză și împingŭ la rĕsboiu. Dreptulŭ și dreptatea reclamă ca Croații sĕ facă pentru interesele austro-maghiare și ale altora atâta, câtŭ face Austro-Maghiaria și alții pentru interesele Croației, pentru că poporațiunea Bosniei și Herțegovinei trăesce la pragulŭ nostru și pentru că ea e unŭ mădular alŭ poporului nostru; în consecință mai depărtată, pentru că sórtea acestei poporațiunĭ și unŭ rĕsboiu din partea acésta privesce imediatŭ întregulŭ nostru poporŭ. Spre a obține lămurirĭ asupra tuturorŭ acestora, adresezŭ guvernului Maiestății Sale apostolice și părintescĭ următórea interpelare: „Póte și, décă póte, vré guvernulŭ Maiestății Sale apostolice și părintescĭ sĕ ne spună: îi este lui cunoscutŭ séu s'a informatŭ, despre aceea, ce au de gândŭ sĕ facă sferele hotărîtóre ale monarhiei austro-maghiare în casŭ când cineva ar provoca monarhia sĕ evacueze Bosnia și Herțegovina?“

Banulŭ Khuen-Hedervary rĕspunse la acéstă interpelare în următorulŭ modŭ:

In privința acestei interpelațiunĭ, care nu póte forma obiectulŭ desbaterilorŭ acestei diete, mĕ voiu esprima fórte scurtŭ. Dér nicĭ nu voiu trece cu tăcerea unele espresiunĭ ale d-lui deputatŭ, fiindŭ că dênsulŭ se pune în afară de cerculŭ acestei monarhii și vorbesce despre Croația, ca și cum acésta n'ar fi o parte constitutivă întregitóre a monarhiei. Dér trebue sĕ combatŭ și aserțiunea, că monarhia n'ar respecta acele tractate, care determinéză procederea ei și mai departe constată, că d-lŭ deputatŭ și în aceea ce a ḍisŭ despre situațiunea din țĕrile ocupate, a urmatŭ consecuentŭ principiului sĕu: a calumnia totŭ ș. pe fiă-cine. De altmintrelea n'am sĕ ḍicŭ nimicŭ la acéstă interpelare.

După acésta se născu următorulŭ dialogŭ:

Dr. Antonŭ *Starcevicĭ*: Am sĕ iau acésta ca rĕspunsŭ? — *Președintele:* Nu, numai ca declarațiune. — *Starcevicĭ*: Am dreptulŭ sĕ replicŭ? — *Președintele*: Nu. — *Starcevicĭ* dă din umĕrĭ și șéde josŭ.

Din delegațiunĭ.

Delegațiunea austriacă. Urmare din ședința dela 18 Noemvre.

Delegatulŭ *Lupulŭ* vorbesce despre situațiunea creată prin neîncheierea tractatului comercialŭ cu România și întrébă despre starea tractărilorŭ, că este perspectivă întemeiată de a se reînoi convențiunea comercială cu România și se va încheia în curêndŭ? In casŭ negativŭ, ce pedecĭ se opunŭ acestei încheieri? Rĕsboiulŭ vamalŭ cu România n'a adusŭ nicĭ unŭ câștigŭ monarchiei nóstre; despre acésta nicĭ îndoială nu mai e. Intre tóte țĕrile jumĕtății austriace a monarchiei, care suferŭ prin acésta, Bucovina stă în frunte, nu esagerămŭ, décă admitemŭ că perderea Bucovinei este de 4—5 milióne pe anŭ și după acésta se póte mĕsura paguba pentru tótă monarchia. România, lovită aspru în esportulŭ bogatelorŭ ei producte naturale, se silesce sĕ câștige piețe nouĕ și se afle căĭ comerciale nouĕ. In acésta e sprijinită din óre-care parte din cause comerciale și politice. Décă starea actuală duréză încă multŭ, atuncĭ e de temutŭ, că piéța industriei nóstre cade în mânĭ străine.

Ministrulŭ *Kalnoky* rĕspunde, că în România pare a se schimba părerile în spre mai bine. Guvernulŭ a ținutŭ sémă imediatŭ de apropierea României și speră, că tractările vorŭ avé unŭ bunŭ resultatŭ.

Dr. Rieger își arată simpatiele sale pentru Bulgarĭ și speră, că Rusia va renunța a-șĭ crea o a doua Polonie. Nicĭ pentru Germania nu e Alsația nicĭ o norocire. Oratorulŭ își esprimă încrederea sa ministrului.

Dumba ḍice, că noi simpatisămŭ cu tóte popórele din peninsula balcanică, ér nu ca Dr. Rieger numai cu rassa slavă. La esecutarea programului ministrului Kalnoky, care constă în binevoitórea promovare a statelorŭ balcanice, se cere cooperarea ambelorŭ guverne. Décă în privința economică nu se face nimicŭ, atuncĭ programulŭ rĕmâne pe chârtiă.

Și agitațiunea în România a fostŭ pricinuită din afară prin continue șicane vamale. Și în Grecia amŭ perdutŭ simpatiele. (Delegatulŭ Dumba lovesce apoi în guvernulŭ ungurescŭ, așa precum amŭ arĕtatŭ în articululŭ de fondŭ alŭ fóiei nóstre de Joi, nr. 255. — Red.) Oratorulŭ are încredere în ministrulŭ de esterne și votéză bugetulŭ.

Ministrulŭ Kalnoky consimte pe deplinŭ cu cele ḍise de deputatulŭ Lupulŭ. Din punctŭ de vedere politicŭ, pune mare prețŭ ministrulŭ pe bunele raporturĭ cu România și a făcutŭ totŭ posibilulŭ ca sĕ se reînoiéscă convenția comercială. Nu vré sĕ arate mai deaprópe motivele, carĭ au împiedecatŭ reînoirea. Dér atâta e cunoscutŭ; că de anĭ esistă o formală agitațiune în România în contra tractatului comercialŭ dintre Austro-Ungaria și România, împrăștiindu-se în țéră falsa părere, că numai acelŭ tractatŭ e vinovatŭ de înrĕutățirea raporturilorŭ economice ale României.

In faptŭ agitațiunea a și avutŭ efectulŭ, că nu s'a pututŭ reînoi tractatulŭ și că unele pretențiunĭ române, carĭ au trebuitŭ sĕ ducă la ruperea tractărilorŭ, suntŭ de redusŭ la acéstă împrejurare. Câtŭ timpŭ tractatulŭ englesŭ și germanŭ a rĕmasŭ în putere, România a fostŭ în posițiune de a ne păgubi, dér nu și a trage vre-unŭ folosŭ pentru sine însașĭ din eschiderea importului nostru. Se pare însĕ că se esecută o schimbare în opiniunea publică română și vĕdŭ cu satisfacțiune, că a ajunsŭ sĕ înțelégă, că starea fără tractatŭ are ca urmare grele desavantage de totŭ felulŭ. Trebue sĕ recunóscemŭ, că guvernulŭ românŭ a fostŭ totdéuna gata sĕ reîncépă tractările și e de speratŭ, că dispozițiunile din amêndouĕ părțile vorŭ duce în curêndŭ la unŭ bunŭ resultatŭ.

Ce privesce partea materială a cestiunei, e cunoscutŭ, că trebue sĕ premérgă din partea acésta mai nainte tóte tractările necesare între amêndoi miniștrii specialĭ. Acésta se va face în curêndŭ și sperŭ, că va urma și o înțelegere cu guvernulŭ românŭ.

Raportorulŭ *Khun* mulțumesce ministrului pentru comunicările date și speră că se va susține pacea fără păgubirea intereselorŭ nóstre.

Preliminarulŭ ministeriului de esterne fŭ primitŭ neschimbatŭ.

SCIRILE ḌILEI.

Se vorbesce — ḍice Epoca — că guvernulŭ va încheia cu Austro-Ungaria unŭ aranjamentŭ, în urma căruia mărfurile austro-ungare vorŭ putea fi importate în țéră, după unŭ tarifŭ *provisoriu.* Acestŭ aranjamentŭ va dura numai pentru câteva lunĭ. In acéstă privință lucrurile se ḍice că suntŭ deja atâtŭ de înaintate, încâtŭ comisionarii din imperiulŭ vecinŭ au începutŭ sĕ facă propunerĭ de vênḍărĭ neguțitorilorŭ din țéră.

—x—

»Nezavissima Bulgaria«, ḍiarulŭ bulgarŭ amicŭ guvernului actualŭ, scrise în ajunulŭ plecărei lui Kaulbars între altele: „Cine domnesce în Bulgaria: Kaulbars orĭ guvernulŭ bulgarŭ? Elŭ pretinde ca sĕ fiă depușĭ oficerii comandanțĭ din orașulŭ Filipopolŭ din causa unui cavasŭ beatŭ. Ce grozăviă este acésta? Nu-i cedațĭ! Sĕ se ducă din Bulgaria, décă voesce, Bulgaria nu este o provinciă rusécă, peste care sĕ pótă elŭ dispune după placŭ. Décă i-ațĭ ceda, amŭ pierde tóte simpatiele Europei și ale intregei lumĭ civilisate. Ne vorŭ rîde toțĭ de pretutindenĭ. Toțĭ vorŭ ḍice, că nu suntem o națiune. Sunteți unŭ guvernŭ bulgarŭ, ér nu rusescŭ. N'avețĭ der sĕ primițĭ poruncĭ dela Kaulbars. Păstrațĭ independența și libertatea Bulgariei! Esistă unŭ Dumneḍeu și pentru Bulgaria.«

—x—

»Ellenzék,« vorbindŭ intr'unŭ articulŭ de fondŭ despre *starea apăsătóre* în care se află poporațiunea *din Ungaria,* ḍice între altele: ». . décă acum marea massă a poporului sufere încă în pace greutățile ne mai suportabile, carĭ din ḍi în ḍi se înmulțescŭ, și nu se opune cu armele contra autorității statului, singura causă este, că între douĕ rele crede că va alege pe celŭ mai micŭ, după ce a făcut revoluția nu cutéză. Dér óre nu rătăcescŭ popórele în acéstă credință a lorŭ? Ore n'ar fi mai bine a-o sfîrși odată, *fiă cu orĭ ce prețŭ,* cu acéstă stare de ne mai suferitŭ?“ „Kolozs. Köz.“ reproduce cuvintele acestea sub titlulŭ »Proclamațiune revoluționară“ și ḍice, că până la atâta cutezanță încă n'a ajunsŭ fóia unguréscă. Scrierea lui »Ellenzék« o declară de nebuniă și ḍice, că unulŭ ca acela, care nu scie ce vorbesce, ci strică prin vorbirea sa, trebue sĕ fiă pusŭ sub pază.

—x—

Afacerea atentatului dela 4 Septemvre asupra vieții ministrului Brătianu va veni înaintea Curței cu jurațĭ din Ilfovŭ în sesiunea din luna viitóre. Constatările instrucțiunei le resumă astfelŭ, »Națiunea :“ Atentatorulŭ Stoica Alexandrescu suferea de multŭ de mania de a parveni. Elŭ se îndeletnicea cu cetirea abusurilorŭ agențilorŭ regimului și se mira »cum nu se găsesce cineva, care sĕ scape țéra de actualulŭ primŭ ministru.« Intr'o ḑi vĕḑêndulŭ cineva cu unŭ revolverŭ și întrebându-lŭ că ce are de gândŭ sĕ facă cu elŭ, Stoica Alexandrescu rĕspunse: „acestŭ revolverŭ mĕ va face omŭ mare.« După tóte probabilitățile acéstă manie de a parveni se accentua din ce în ce mai multŭ, până într'o ḑi, în înțelegere cu unŭ Muscalŭ,« plecă la Bucurescĭ, cu hotărîrea de a omorî pe primulŭ ministru. Descinse, după cum se scie, la unŭ hotelŭ elegantŭ, și peste nópte Muscalulŭ îi fură cei 60 de lei ce-i avea și disparu. A doua ḑi Stoica Alexandrescu cercetă unde se află Ministerulŭ de interne și la cârciuma din apropiere se informă, care e și la ce oră ésă primulŭ ministru, căruia ḑicea elŭ, voesce sĕ inmâneze o petițiune. Băiatulŭ din cârciumă îĭ dădu informațiile cerute și Stoica Alexandrescu se puse la pândă. Restulŭ se scie. — După atentatŭ, poliția și parchetulŭ se pripiră a afirma că au descoperitŭ unŭ complotŭ(!) alŭ oposiției, care șĭ-a alesŭ pe Stoica Alexandrescu ca instrumentŭ alŭ ei. După mai multe presiunĭ (a cărora natură e de prisosŭ sĕ le precisămŭ) atentatorulŭ spuse că a fostŭ pusŭ de frații Oroveanu. Presiunile însĕ încetândŭ, Stoica retrase afirmațiunea sa și declară categoricŭ, că n'are nicĭ o legătură cu frații Oroveanŭ.

Clușiu, 24 Noemvre a. c.

Astăḑĭ s'a pertractatŭ înaintea curții cu jurațĭ de aicĭ procesulŭ de pressă pentru vătĕmare de onóre, intentatŭ *„Tribunei“* de conducĕtorulŭ cărților fundnare din Mediașŭ, Simeonŭ Nyárádi. Acusații au fostŭ d-nii: Ioan Slavicĭ și Septimiu Albini, carĭ ambii se presentară în persónă. D-lŭ Albini avŭ ca apĕrătorŭ pe d-lŭ advocatŭ Albert Frits, ér acusatorulŭ a fostŭ apĕratŭ de d. Iosifŭ Sandor, secretarulŭ de aci a „Kulturegylet“-ului. Procesulŭ s'a începutŭ la órele 10¹/₄ a. m. sub președința d-lui Paulŭ Biró, președintele tribunalului, care a predatŭ obiectulŭ acusei, în care acusatorulŭ Nyárádi susține, că în comunicatulŭ din Mediașŭ, publicatŭ în »Tribuna« nr. 115 a. c. sub titlulŭ »Unŭ campionŭ alŭ „Kulturegylet«-ului‘, se află espresiunĭ vătămătóre de onóre contra lui. De asemenea susține, că vătĕmare de onóre 'i s'a făcutŭ și în nr. 127 alŭ aceluiașĭ ḑiarŭ; pentru acestea în sensulŭ articulului de lege 18, § 11 și 12 din 1848 cere condamnarea acusaților.

In actulŭ de acusare se ḑice, că în rubrica varietăților „Tribuna« ar fi ḑisŭ despre acusatorŭ, că dênsulŭ ca unŭ campionŭ alŭ „Kulturegylet“-ului din Mediașŭ ar fi atacatŭ în drumŭ pe unŭ flăcău românŭ și ar fi vrutŭ sĕ-i ia cu forța brĕulŭ naționalŭ. In fine s'ar fi bătutŭ cu elŭ și ar fi căpĕtatŭ dela flăcău două pălmĭ, carĭ tóte ar fi nisce calumnii neîntemeiate.

D-lŭ S. Albini recunósce, că articululŭ incriminatŭ este publicatŭ de d-sa, dér declară că nu este autorulŭ lui. D-lŭ Slavicĭ susține, că n'a avutŭ scire despre publicațiunea respectivului comunicatŭ. Notarulŭ Dobokai cetesce articululŭ incriminatŭ în traducere ungurésca. D-lŭ S. Albini întrebatŭ fiindŭ mărturisesce, că autorulŭ articolului este unŭ óre-care Georgiu Popŭ, care fiindŭ presentŭ, cere sĕ fiă ascultatŭ. După consultare de câteva minute, președintele insinuă, că responsabilitatea cade asupra acusatului și de aceea nu află de lipsă ascultarea autorului.

După acésta pledară apĕrătorii ambelorŭ părțĭ, ér d-lŭ Slavicĭ declară din nou, că n'a avutŭ scire despre acelŭ articulŭ, nu l'a vĕḑutŭ, nu l'a cetitŭ, pe acusatorŭ până acum nu l'a cunoscutŭ și nicĭ sĕ-lŭ vatĕme n'a voitŭ; ca directorŭ alŭ ḑiarului nu póte sĕ fiă pentru acésta rĕspundĕtorŭ. Cere sĕ fiă achitatŭ.

Afacerea se pune la votŭ și cu maioritate mare de voturĭ juriulŭ condamnă pe ambii acusațĭ In sensulŭ § 261 a codicelui penalŭ tribunalulŭ condamnă pe d-lŭ Slavicĭ la 3 ḑile arestŭ și 10 fl. amendă, ér pe d-lŭ Septimiu Albini la 8 ḑile arestŭ și 10 fl. amendă. Afară de acésta la purtarea în părțĭ egale a cheltuielelorŭ procesului. Acusații au insinuatŭ cerere de nulitate.

Adunarea Comitatului Solnocŭ-Dobêca.

Desiu, 24/10 1886.

(Fine.)

După aceste vorbirĭ a luatŭ cuvêntulŭ Ilustritatea Sa comitele supremŭ Br. Desideriu Bánffy, președintele adunărei, și s'a declaratŭ cam în următorulŭ modŭ:

După ce propunerea membrului de comitetŭ, a d-lui Medanŭ e basată pe scirĭ luate din gazete, n'așĭ afla de lipsă a da lămurirĭ asupra obiectului, în propunere atinsŭ, căcĭ unde ne-ar duce aceea, décă ar trebui sĕ ne legitimămŭ în contra orĭ și cărorŭ bârfele gazetale. Dér de astă dată, fiindcă propunerea de pe tapetŭ așa aprópe atinge persóna mea, ca președinte alŭ acestei onorate adunărĭ, aflu trebuinciosŭ de a face escepțiune.

Nu cercetezŭ cu deamĕruntulŭ, că în favorulŭ meu și a făcutŭ d-lŭ Medanŭ propunerea orĭ ba, îi dau creḑĕmêntŭ afirmărei d-sale, că a făcut'o în interesulŭ comitatului, acestŭ interesŭ mĕ îndémnă și pe mine a da deslușire asupra obiectului atinsŭ în propunere.

Din timpurĭ mai vechĭ esistă între țéra nóstră și Austria certe de fruntarii. Astfelŭ de céртă s'a ivitŭ încă mai de multŭ între Bucovina și comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ, s'au făcutŭ pașii spre complanarea certei, dér pașii făcuțĭ au rĕmasŭ fără resultatŭ, totŭ ce s'a făcutŭ se reduce la atâta, că teritoriulŭ de sub céртă s'a declaratŭ de neutralŭ și s'a pusŭ sub paza diregĕtoriilorŭ bucovinene; mai de curêndŭ ivindu se procese între locuitorii comunelorŭ învecinate, am primitŭ vestea, că unŭ forŭ judecătorescŭ din Bucovina va eși la fața locului spre a face o revisiune oculară.

Am fost, și suntŭ și acum de aceea părere, că tribunalele din Bucovina nu suntŭ competinte a-șĭ estinde activitatea asupra teritoriului neutralŭ, și am socotitŭ că interesulŭ țĕrii și alŭ comitatului de sub cârma mea, Bistrița-Năsĕudŭ, pretinde sĕ facŭ ceva spre apĕrarea teritorului Neutralŭ; totușĭ potŭ face cunoscutŭ, că n'am făcutŭ nimicŭ din capulŭ meu, ci făcêndŭ cunoscută starea lucrului guvernului ung. reg. alŭ țĕrei nóstre, am cerutŭ instrucțiune, și după ce am fostŭ inviatŭ, sĕ împedecŭ procedura judiciară a forului judecătorescŭ din Bucovina asupra teritorului neutralŭ, am eșitŭ la fața locului însoțitŭ de 25 de gendarmĭ și aflândŭ acolo comisiunea judecătorésca din Bucovina, am provocatŭ sĕ se abțină dela orĭ și ce procedură judiciară asupra teritoriului neutralŭ, că eu nu mĕ învoescŭ cu procedura tribunalelorŭ din Bucovina pe teritorulŭ de sub céртă.

Comisiunea judecătorésca din Bucovina, trebue sĕ recunoscŭ, a doveditŭ un tactŭ fórte loialŭ și s'a depărtatŭ dela fața locului, fără sĕ fi fostŭ lipsă a recurge la mijlóce siluitóre.

Atâta e totŭ ce s'a făcutŭ.

După ce au adusŭ foile vestea curentărei mele în foile polițiane din Austria, îi potŭ da D-lui propunĕtorŭ acea satisfacțiune, că și Excelența Sa d-lŭ ministru-președinte de interne a fostŭ de o părere cu d-lŭ propunĕtorŭ, că adecă de s'a întêmplatŭ curentarea, n'așĭ puté păstra scaunulŭ presidialŭ pe care mĕ aflu, și pentru aceea s'a grăbitŭ a cere deslușirĭ în privința acésta dela locurile competente, de unde a căpĕtatŭ rĕspunsŭ că diregĕtoriile din Austria nicĭ că a avutŭ intențiunea de a înscena așa ceva, de unde se vede că vestea colportată prin foi e o scornitură.

După aceste deslușirĭ viceșpanulŭ Szarvadi Pál a făcutŭ următórea propunere:

După ce s'a constatatŭ, că vestea adusă prin foi despre curentarea Ilustrităţii Sale comitelui supremŭ în foile polițiale din Austria e o scornitură, peste propunerea d-lui Medanŭ se trece la ordinea ḑilei.

Fiindŭ d-lŭ Medanŭ provocatŭ sĕ-șĭ apere propunerea sa înainte de încheierea discusiunei, propunĕtorulŭ a adusŭ înainte, că temerea d-sale despre sinistra interpretare a propunerei sale a fostŭ întemeiată D-sa se provócă la motivele propunerii sale presentate onoratei adunărĭ în scrisŭ, acestora nu li se póte da unŭ astfelŭ de înțelesŭ, că în acestea se iau la critică faptele comitelui supremŭ séu sĕ aduce judecată despre ele, precum au afirmatŭ unii domni, carĭ au vorbitŭ în contra propunerii sale; în meritulŭ propunerei s'a declaratŭ că d-sa dă creḑĕmêntŭ deplinŭ afirmărei comitelui supremŭ, că curentarea și emanarea mandatului de arestare a persónei sale nu s'a întêmplatŭ, și că tótă vestea în asta privința prin foi lățită e o scornitură, prin urmare în contra propunerei de trecere la ordinea ḑilei peste propunerea sa nu póte avoa nicĭ unŭ cuvêntŭ.

S'a și primitŭ acéstă contrapropunere de adunare.

In urmă s'a cetitŭ protocolulŭ despre decurgerea pertractărilorŭ adunărei.

După cetire d-lŭ Andreiu Medanŭ șĭ-a făcutŭ observarea, că precum a auḑitŭ d-sa, în protocólele adunărei nicĭ urmă nu e despre acea, că la unele obiecte s'au făcutŭ și contra proiecte, cu atâta mai puțiuŭ suntŭ induse contra-propunerile presintate, onor. adunărĭ în scrisŭ în seusulŭ regulamentului de constituirĭ alŭ comitatului, afară de contra-propunerea cea din urmă; așa déră protocólele nu suntŭ oglinda fidelă a decursului adunării; din aceste protocóle nimenea nu se va informă despre cele întêmplate în adunare; în zadarŭ ne-amŭ datŭ silința spre lămurirea trebilorŭ publice și private care au venitŭ înainte, și spre apĕrarea intereselorŭ comitatului, d-sa a poftitŭ ca pe viitorŭ sĕ se ia în protocóle și contra-propunerile.

Comitele supremŭ a reflectatŭ, că în sensulŭ legii contra-propunerile nu se potŭ lua în protocolŭ, fiindcă legea opresce a se lua în protocolŭ orĭ și ce protestărĭ.

D-lŭ A. Medanŭ reflectă că nu e vorba de proteste în contra concluselorŭ ci de propunerĭ și contra-propunerĭ pe basa cărora se aducŭ hotărîrile.

Ne mai vorbindŭ alții s'au autenticatŭ protocólele și s'a încheiatŭ ședința adunărei mulțămindŭ comitele supremŭ membrilorŭ adunării, pentru ostenéla și cumpĕtulŭ cu care s'au interesatŭ în decursulŭ discursiunilorŭ de trebile ce au venitŭ înalte. *Cobĕlteuanu.*

DIVERSE.

Din o miiă și una de nopțĭ. — Ḑiarele ungurescĭ raporteză cu nespusă bucuriă despre activitatea ce o desvóltă femeile în causa „Kulturegylet“-ului. Așa la 7 Noemvre s'a constituitŭ în D. St. Mărtinŭ în servițiulŭ causei »Kulturegylet“-ului comitetulŭ femeilorŭ din comitatulŭ Têrnavei micĭ, alegêndu-șĭ de presidentă pe contesa L. Horvath-Tholdi, născ. Bethlen. Cu ocasiunea acésta secretarulŭ Dr. Szabo rosti o cuvêntare, prin care, voindŭ a arĕta starea Ungurilorŭ din Transilvania, ḑise între altele: »Ne amenință unŭ periculŭ mai mare, de cum era odinióră pericululŭ cu care ne amenințau Turcii și Tătarii, pentru că astăḑĭ se întêmplă lupte de tiraliorĭ contra vieții și limbei nóstre. Tuturora ne este cunoscută nevoia în care se află țéra. Insĕ décă Ardélulŭ e bolnavŭ, cu multŭ mai bolnavă este una din cele mai frumóse părțĭ ale aceluia, adecă comitatulŭ Têrnavei micĭ... In comitatulŭ acesta, în prea multe locurĭ de pe frumósa alviă a Têrnavei micĭ nu mai e acum așa plăcutŭ cuvêntulŭ ungurescŭ ca mai de multŭ. Așĭ puté arĕta cu degetulŭ nu numai o comună, unde și numai de 10—25 anĭ partea cea mai mare a locuitorilorŭ maghiarĭ s'au valahisatŭ. Nepotulŭ moșului maghiarŭ astăḑĭ deja in multe locurĭ adoreză pe Dumneḑeu în altă limbă; confesiunea lui, portulŭ, limba și inima lui este străină; numai numele i-a mai rĕmasŭ maghiarŭ, care ca și o ruină anunță mărirea epocei străbune și miseria de acum. Orĭ dóră Sântă-Măria, St.-Miclăușulŭ, Capêlna inferióră, Blășielulŭ, Biia și unulŭ din cuiburile străbune ale mlădițelorŭ marilorŭ principĭ, Cetatea de baltă, nu adeveresce cu tristeță aserțiunea mea? Nu o documenteză acésta cei ce s'au făcutŭ din Sándorĭ-Șandrucĭ, din Szabados-Săbădușŭ? Nu o arată acésta cei ce se numescŭ Iuon Csok, Michailă Vándor, Petru Vécsei? In jurulŭ castelelorŭ Apafescilorŭ, Racoțescilorŭ, Bethlenescilorŭ, proprietarii de odinióră ai acestui comitatŭ, fostŭ cândva mai cu totulŭ maghiarŭ, — astăḑĭ în loculŭ frumóselorŭ doine ungurescĭ, economulŭ maghiarŭ de odinióră, prefăcutŭ astăḑĭ în Românŭ, îșĭ cântă jalea în cântece românescĭ. Óre nu pentru aceea este așa de tristă doina poporală valahă din ținutulŭ nostru, pentru că cântărețulŭ îșĭ deplânge în ea perderea națiunei sale? E tristă situația, dér adevĕrată. Nu e mirare dér, décă opiniunea publică se îndréptă spre Ardélŭ“. Indată după acésta oratorulŭ arată, care este scopulŭ și datorința „Kulturegylet«-ului femeescŭ, adecă a face totŭ aceea, ce póte asigura viéța lorŭ națională; nu a maghiarisa pe Valahŭ și pe Sasŭ — ḑice Szabo — ci scopulŭ este a îngriji sĕ rĕmână Maghiarŭ celŭ ce este Maghiarŭ. In urmă adunarea a decisŭ sĕ se formeze și două filiale: una în Elisabetopole și alta în Hususĕu, fiindŭ aceste două puncte depărtate de centru. Adunarea a mai decisŭ în principiu, ca în decursulŭ iernei sĕ arangieze petrecerĭ pentru fondulŭ societății. — O recomandămŭ culegĕtorilorŭ de basme.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BUDAPESTA, 26 Noemvre. — Comitetulŭ pentru afacerile esterne alŭ delegațiunei ungare a discutatŭ raportulŭ presentatŭ de raportorulŭ sĕu. — Inainte de a intra în ordinea ḑilei s'a ridicatŭ cestiunea candidaturii la Tronulŭ Bulgariei a principelui de Mingrelia. Contele Kalnoky a rĕspunsŭ, că nu póte face nicĭ o comunicare în acésta privință. In urma acestora după o desbatere mai îndelungată s'a primitŭ raportulŭ cu órecare modificărĭ stilistice.

BERLINŬ, 26 Noemvre. — Discursulŭ Tronului, prin care s'a deschisŭ parlamentulŭ germanŭ, justifică sporirea numĕrului armatei permanente prin desvoltarea instituțiunilorŭ militare ale statelorŭ vecine. Raporturile imperiului germanŭ suntŭ satisfăcĕtóre și amicale cu tóte celelalte puterĭ. Politica impĕratului Germaniei ce silesce necontenitŭ de a păstra binefacerile păcii nu numai poporului germanŭ, dér de a conserva și unirea între tóte puterile. Influența Germaniei în consiliulŭ statelorŭ europene cresce nu numai prin iubirea ei de pace și prin lipsa de interese proprii în cestiunile pendinte, dér și mai cu sémă prin amiciția intimă, care légă pe împĕratŭ cu cele două case domnitóre vecine.

ROMA, 26 Noemvre. — In întrunirea de erĭ a maiorității camerii, ministrulŭ de resbelŭ și ministrulŭ de marină rĕspunḑêndŭ la o întrebare asupra stării armatei și marinei au declaratŭ, că *Italia e gata pentru orĭ ce eventualitate.*

PETERSBURG, 26 Noemvre. — „Journal de St. Petersbourg“ crede a sci, că Rusia a încredințatŭ Germaniei protecțiunea supușilorŭ sĕi din Bulgaria, și numai în Rumelia orientală, unde nu se află consulĭ germanĭ, se bucură supușii rușĭ de protecțiunea consulilorŭ francesĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 25 Noemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	104 75
Rentă de hârtiă 5%	93 95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	117 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	104 70
Bonurĭ rurale ungare	104.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone	105 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123 50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	125.—
Renta de hârtiă austriacă	84.—
Renta de arg. austr.	84 85
Renta de aurŭ austr.	114 70
Losurile din 1860	138 90
Acțiunile băncei austro-ungare	882 —
Act. băncei de creditŭ ung.	303.60
Act. băncei de creditŭ austr.	292.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.64
Londra 10 Livres sterlinge	125.70

Cursulu pieței Brașovŭ
din 26 Noemvre st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.41	Vênd.	8.43
Argint românesc	»	8.36	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	9.92	»	9.95
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.29
Imperialĭ	»	10.27	»	10.29
Galbenĭ	»	5.91	»	5.93
Scrisurile fonc. »Albina»	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	117.—	»	118.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	—	—
Predealŭ	— / —	9.32	— / —	— / —
Timișŭ	—	9.56	—	—
Brașovŭ	— / 7.47	10 29 / —	— / 4.16	— / —
Feldióra	8 24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra	11.29 / 11.26	— / —	9.19 / 9.31	— / —
Elisabetopole	12 09	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copșa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12,48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2 18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clușiu	5.30 / —	— / 6 03	5 56 / —	— / 8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	— / —	9.13 / 9.18	— / 10.55	4.05 / 4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.23
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	— / —	— / 8.00	2.15 / 6.05	— / —

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7 38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	.
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	--
Clușiu	— / 11.00	10.28 / —	5.26 / —	6.43 / —	-- / 7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01 / 1 06	— / —	— / —	— / —	9.53 / 10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic.	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ	9.21 / —	— / 5.45	— / —	— / —	9.15 / —
Timișŭ	—	6.22	—	—	—
Predealŭ	— / —	6.47 / —	— / —	— / —	-- / —
Bucurescĭ	—	11.45	—	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.59	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8.42 / —	— / —	4 52 / 5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20 / 4 10	12.41 / 5.45	— / —
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 (9	7.37	-
Bêrzova	6 28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8.55	9.[illegible]8	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6.4[illegible]
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1 53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.